

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien koulutusta koskeva valtuustoaloite

159/12.00.00/2023

KV 03.04.2023 § 34

Valtuutettu Lotta Saarenmaa luki allekirjoittamansa opettajien ja koulunkäynninohjaajien koulutusta koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite opettajien ja koulunkäynninohjaajien koulutuksesta Rovaniemen mallin mukaisesti

Lasten ja nuorten mielenterveyden haasteet ovat lisääntyneet viime vuosina. Terveiden ja Hyvinvoinnin Laitoksen mukaan jopa noin 20-25 prosenttia nuorista kärsii jostakin mielenterveyshäiriöstä. Mielenterveyteen liittyvät haasteet ovatkin nykypäivänä yksi lasten ja nuorten yleisimmistä terveysongelmista.

Mielenterveyden haasteet heijastuvat lasten ja nuorten toimintakykyyn, henkiseen ja fyysiseen jaksamiseen. Ne heijastuvat myös kouluun ja koulunkäyntiin. Sen vuoksi myös koulumaailmassa työskentelevillä henkilöillä, niin opettajilla kuin koulunkäynninohjaajilakin, tulisi olla riittävä osaaminen haasteiden tunnistamiseen, niihin reagointiin ja ennen kaikkea myös mielenterveystaitojen opettamiseen.

Rovaniemen kaupunki teki maaliskuussa 2023 linjauksen siitä, että kaupunki järjestää jokaiselle opettajalle mielenterveystaitoihin perehdyttävän koulutuksen yhteistyössä Mieli ry:n kanssa. Rovaniemellä se tarkoittaa yli 800 opetusalan ammattilaista. Koulutuksissa käydään läpi muun muassa, mitä mielenterveys on ja miten sen edistämistä voidaan oppia ja opettaa. Mielenterveyttä edistävät taidot on jaettu kymmeneen osa-alueeseen, esim. tunne- ja vuorovaikutustaitoihin, rauhoittumisen keinoihin ja itsetuntoa vahvistaviin taitoihin.

Rovaniemen mallissa on tunnistettu ajatus siitä, että kokonaisvaltaisesti hyvinvoiva lapsi ja nuori oppii paremmin. Mielenterveyteen liittyvä koulutus antaa myös opettajille ja ohjaajille uusia työkaluja vaikuttaa koulun toimintakulttuuriin ja siten myös koko kouluyhteisön hyvinvointiin. Koulussa, jossa yksilöt voivat hyvin, on mielekästä opettaa, oppia ja kasvaa.

Forssan tulisikin seurata Rovaniemen jalanjalkia ja tehdä linjaus vastaavanlaisen koulutuksen järjestämisestä.

Esitämme, että:

- 1) Forssan kaupunki kartoittaa opettajille ja koulunkäynninohjaajille suunnatun mielenterveystaitoihin perehdyttävän koulutuksen järjestämismahdollisuuden kaikissa kaupungin peruskouluissa ja lukiossa. Koulutus voitaisiin toteuttaa esimerkiksi lukuvuosien 2023-2024 tai 2024-2025 aikana.
- 2) Mikäli koulutuskokonaisuus toteutetaan, sen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi kolmannen sektorin toimijoita tai hyvinvointialueen osaamista.
- 3) Koulutuksen sisältöjen suunnittelussa tulee kuulla opetushenkilöstön osaamistarpeita.”

Valtuutettu Lotta Saarenmaan lisäksi aloitteessa olivat mukana valtuutetut Sirkka-Liisa Anttila, Reima Hakala, Jouko Haonperä, Sirkka-Liisa Ilvonen, Asta Jaakkola, Maija Kranni, Topias Kujala, Pia Kuparinen, Antti Lindvall, Susanna Marjamäki-Vuorenpää, Sami Mattila, Pekka Murtolahti, Mika Penttilä, Hannu Rekunen, Ville Sundell, Mikko Suomi, Pasi Vikman, Irmeli Vinnikainen ja Tapio Virtanen sekä varavaltuutetut Minna Aaltonen, Leena Anttila, Taruanna Haarlo, Kristiina Halonen, Jaana Lähteenkorva, Arja Mäkelä ja Johanna Wiisak.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 17.04.2023 § 140

Esittelijä Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, puh. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen sivistys- ja tulevaisuuslautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.

SILA 25.06.2024 § 20

Valmistelija Sivistysjohtaja Jarmo Pynnönen, p. 050 5965 155,
jarmo.pynnonen@forssa.fi
Rehtori Minna Lintonen, puh. 050 564 0054,
minna.lintonen@forssa.fi

Forssan kaupunki haki keväällä 2024 hankeavustusta opetustoimen henkilöstökoulutukseen vuosille 2024–2026 Opetushallituksesta. Hankehakemus hyväksyttiin ja hankkeelle Yhdenvertainen ja hyväksyvä kouluyhteisö myönnettiin 50000 euroa.

Hankkeen yhteistyökumppaneina ovat kaikki Forssan seudun kunnat.

Hankkeen kouluttajina toimivat LL, nuorisopsykiatri Perttu Eskelinen, KM, erityisluokanopettaja, Nepsy-valmentaja Pasi Remes, KM, varhaiskasvatuspäällikkö Paula Laakso ja hankkeen yhteyshenkilönä rehtori Minna Lintonen.

Hankkeessa koulutetaan sivistysjohtajia, rehtoreita, opettajia ja muuta henkilökuntaa.

Koulutusosiona ovat:

1. Inklusion pedagoginen johtaminen. Hyvinvoiva yksilö osallisena hyvinvoivassa yhteisössä: tunteiden, kognition sekä psyykkisen toiminnan perusteet. Lapsuus- ja nuoruusiän kehitysvaiheet ja niiden tukeminen nykyaikaisen kognitiivisen- sekä affektiivisen aivotutkimuksen, kehitysteorioiden, psykoterapeuttisten näkökulmien ja käyttäytymistieteiden tuoman tiedon ja käytännön kokemuksen valossa.
2. Inklusion verkostomalli/Lasten ja nuorten yleisimmät psyykkiset häiriöt. Jokaisen oppilaan parhaan potentiaalin mahdollistaminen inklusiivisessa toimintaympäristössä: oppimiskyvyn häiriöt, neuropsykiatriset häiriöt, sosioemotionaalisen kehityksen häiriöt sekä stressi ja aivoterveys -näkökulmat teoriassa ja käytännössä.
3. Perhe- ja verkostotyö sekä opiskeluhuolto oppimisen tukena
4. Haastavasti ja väkivaltaisesti käyttäytyvä oppilas
5. Oma ammatillinen kehittyminen. Oman organisaation ja lähityöryhmän parhaan ammatillisen potentiaalin saavuttaminen. Vaikean asian puheeksi otto pedagogisessa arjessa ja verkostoissa. Kertaus ja koulutusprosessin päätös.

Toinen koulutukseen liittyvä kehittämishanke on Tiekartta tulevaisuusmaisemaan. Forssan, Hämeenlinnan ja Riihimäen sivistystoimet ovat mukana Hämeen ammatillisen korkeakoulutuksen kuntayhtymän johtamassa Tiekartta tulevaisuusmaisemaan – uudistuvan toimintakulttuurin pedagoginen johtaminen - koulutuskokonaisuudessa. Koulutuksen järjestämiseen on saatu OPH:n rahoitusta n. 30000 euroa. Koulutus järjestetään syksyllä 2024 ja keväällä 2025 osallistujakaupunkien rehtoreille. Koulutuksessa on kolme toistensa päälle prosessimaisesti rakentuvaa 1,5 op koulutusosiota. 1) Oppimisyhteisö tulevaisuusmaisemassa, 2) Pedagoginen johtaja tulevaisuuden arkkitehtina ja 3) Meidän oppilaitos - meidän maisema.

Kolmas käynnissä oleva koulutus- ja kehityshanke on Forssan seudun, Hämeenlinnan ja Riihimäen sivistystoimien Koulu kannattaa -toimintamalli, jonka avulla pyritään vähentämään nykyiset koulupoissaolot puoleen kouluhyvinvointia vahvistamalla. Hankkeen järjestämiseen on myönnetty OPH:n rahoitusta n. 40000 euroa. Toimintamallissa vahvistetaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin monialaista johtamista yhteisiin tavoitteisiin, indikaattoreihin ja

toimintaperiaatteisiin perustuen. Lisäksi hankkeessa vahvistetaan koulujen kouluhyvinvointiin liittyvää osaamista ja yksilökohtaisen sekä yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatapoja.

Painopisteenä ovat: Koulun johtamisen kehittäminen niin, että se tukee oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Koulujen toimintakulttuurin kehittäminen yhteisöllisemmäksi. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen painottaminen, puheeksi ottaminen, hyvinvoinnin vuosikello, kaverisuhteiden tukeminen, yhteisöllinen koulupäivä ja kiusaamisen vastainen toiminta.

Tähän mennessä on järjestetty koulutuspäivä (3/24) Eerikkilässä sivistysjohtajille, rehtoreille ja OmaHämeen oppilashuollon henkilöstölle. Forssan seudun oppilaskuntien hallitusten jäsenille järjestettiin Kick off -tapahtuma Akvarellin koulussa, jossa pohdittiin kouluhyvinvointia ja sen kehittämistä oppilaitten näkökulmasta. Yhteisöllisen oppilashuollon kehittämistä on jatkettu paikkakuntakohtaisissa oppilashuollon ryhmissä ja Analytiikka-hankkeesta on saatu apua tiedolla johtamiseen.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta hyväksyy opettajien ja koulunkäynninohjaajien koulutusta koskevan valtuustoaloitteen ja esittää edelleen kaupunginhallitukselle sen hyväksymistä.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.